

Työ- ja elinkeinoministeriö
Kaivosasiat Dnro 184/652/2007
PL 32
00023 Valtioneuvosto

LIITE 3.

29.09.2008

KaivNro
8526

RUMAVUOMAN NATURA-TARVEHARKINNASSA HUOMIOITAVIA SEIKKOJA

AREVA Resources Finland Oy:llä (yhtiö) on kaivoslain 12 §:n mukaisesti velvollisuus rajoittaa tutkimustyö ja alueiden käyttö toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa ja haittaa. Aiheutettu vahinko ja haitta on korvattava kaivoslain nojalla täysimääräisesti. Yhtiöllä on velvollisuus suunnitella ja toteuttaa tutkimustyö siten, että valtausalueita on mahdollista supistaa valtauspäätöksen voimassa ollessa sen mukaan kuin yhtiö ilmoittaa.

Yhtiö on perehtynyt Rumavuoman valtaushakemusalueeseen ja sillä on selkeä käsitys siitä, että alueella on uraanimalmiesiintymä. Yhtiön toiminnan motiivina on selvittää uraniesiintymän laajuus ja kaupallinen hyödynnettävyys. Tutkimustoimenpiteet ovat kalliita eikä yhtiöllä ole aikomusta suorittaa niitä turhaan tai tarpeettomassa laajuudessa, vaan ainoastaan sen selvittämiseksi, onko alueella kaivoskivennäisiä niin runsaasti ja siinä muodossa, että esiintymää todennäköisesti voidaan käyttää hyväksi ja alue voidaan saada määrättyksi kaivoslain 4 §:n 3 momentin tarkoittamaksi kaivospiiriksi.

Kaivoslain 6 §:ssä on lueteltu valtauksen esteet. Valtauspäätöksen valmistelun yhteydessä ei hyväksytyjen valtausalueiden osalta ole esitetty seikkoja, jotka muodostaisivat valtauksen esteen. Näin ollen kaivoslain 10 §:n nojalla työ- ja elinkeinoministeriö on velvollinen myöntämään Yhtiölle haetut valtausalueet, joiden osalta Kaivoslain 6 §:ssä tarkoitettuja valtauksen esteitä ei ole ollut.

Kuten Korkein hallinto-oikeus Namura Finland Oy:tä koskevassa päätöksessään (KHO 29.10.2007 taltio 2767) toteaa:

"Valituksissa viitatus ympäristönsuojelulaki, koskiensuojelulaki ja vesilaki eivät tule sovellettavaksi valtausoikeuden myöntämisen edellytyksiä harkittaessa lukuun ottamatta eräitä vesilain säännöksiä, joilla tässä asiassa ei ole merkitystä." (Alleviivaus tässä laatijan)

On korostettava, että tässä tapauksessa ainoastaan kaivoslain 6 §:ssä luetellut seikat voivat muodostaa valtauksen esteen. Muilla seikoilla voi olla vaikutusta korkeintaan valtausalueella suoritettavien töiden laatuun ja laajuuteen. Selvyyden vuoksi todettakoon kuitenkin, että mikäli haetulla valtausalueella olisi kaivoslaissa tarkoitettu valtauksen este, on kyseistä aluetta koskevaa valtauskirjaa rajattava siten, että valtauksen este huomioidaan.

Ympäristönäkökohtien huomioiminen

Yhtiön toimintaa koskevat velvoitteet ja lainsäädäntö

Yhtiö on tietoinen sen tutkimustoimintaa rajoittavasta ja siinä huomioonotettavasta ympäristöä koskevasta lainsäädännöstä ja vastuullisena toimijana ottaa sen kaikessa toiminnassaan huomioon. Yhtiö noudattaa kaikessa tutkimustoiminnassaan mm. ympäristösuojelulain 4 §:n yleisiä periaatteita sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 25 §:n sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista selvälläolovelvollisuuttaan.

Yhtiö aikoo esitellä aina ennen tutkimustöiden suorittamista tutkimustöiden tekotavat Lapin ympäristökeskukselle, jotta yhtiö saa tietoa tutkimustöiden haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Yhtiön pyrkimyksenä on ympäristönsuojelulain 4 §:n mukaisesti ehkäistä ennakolta haitalliset ympäristövaikutukset tai, milloin haitallisten vaikutusten syntymistä ei voida kokonaan ehkäistä, rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi.

Yhtiön suunnittelema näytteenotto ei vaadi eikä sen ole väitettykään vaativan lupaa.

Yhtiön alueelle suunnittelemat tutkimustoimenpiteet

Kaivoslain 12 §:n nojalla tutkimusoikeus valtausalueella on yleinen. Tutkimustoimenpiteet ja alueen käyttö on kuitenkin rajattava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa ja haittaa. Valtaaja on kaivoslain 15 §:n mukaisesti velvollinen korvaamaan täysimääräisesti kaikki aiheuttamansa vahingot.

Tässä tapauksessa Yhtiö rajoittaa hakemuksessa kaivoslain 12 §:n mukaista yleistä oikeutta tutkimustyöhön, koska Yhtiö luopuu hakemuksessa valtausalueilla koelouhinnasta ja koerikastuksesta.

Yhtiön tutkimuslupa on määräaikainen. Kyseessä ei siis valtausoikeuden nojalla ole pysyvä toiminta alueella eikä yhtiön tutkimustoiminta aiheuta alueella pysyvää haittaa. Lisäksi ympäristökeskukseen ollaan etukäteen yhteydessä haittojen välttämiseksi. Yhtiö on myös velvollinen supistamaan valtausaluetta sen voimassaoloaikana mikäli tutkimustulokset antavat siihen aiheita.

Yhtiö korostaa, etteivät valtauspäätöksen nojalla tehtävät tutkimukset lisää luonnossa olevaa radioaktiivisuutta tai aiheuta pysyvää haittaa valtausalueilla.

Ympäristö voidaan ja tullaan ottamaan huomioon tutkimustöitä suoritettaessa. Esimerkiksi tutkimusmontut ja kaivannot peitetään töiden päätyttyä ja niiden maisemointi hoidetaan istutuksilla, koneiden

3(3)

kuljetuksessa ja kairakoneen huuhteluveden ottamisessa tullaan ottamaan huomioon ympäristökeskuksen ohjeet jne. Yhtiö ei taukoamattomalla kairaamisellakaan pysty viidessä vuodessa aiheuttamaan alueelle pysyviä vaikutuksia. Kairaamista ja kaivamista järeämmät tutkimustoimenpiteet on puolestaan rajattu valtausoikeuden ulkopuolelle valtaushakemuksessa.

Yhtiö haluaa korostaa, ettei kaivoslaki edellytä tutkimustöiden yksilöintiä ja määrittelyä valtaushakemuksessa. Tutkimustoimenpiteiden tarkka määrittely ja yksilöinti sekä niiden tarkka alueellinen kohdentaminen valtaushakemusvaiheessa ja ennen konkreettisten tutkimustöiden aloittamista olisi mahdotonta, sillä tutkimustöiden tarve ja kohdentaminen täsmentyy vasta työn edetessä. Suoritettujen tutkimusten tulokset vaikuttavat seuraavien tutkimustöiden suunnitteluun ja toteuttamiseen eikä etukäteen ole mahdollista yksityiskohtaisesti määrittellä viiden vuoden aikana toteutettavia toimenpiteitä. On huomattava, että kaivoslain mukainen tutkimusoikeus on yleinen eikä kaivoslain valtausoikeudelle asettamaa tarkoitusta – malmiesiintymän laadun ja laajuuden selvittämistä – voida välttämättä toteuttaa, mikäli tutkimustoimenpiteet tulisi etukäteen yksityiskohtaisesti yksilöidä ja kohdentaa.

On huomattava, että yhtiö huomioi kaikessa toiminnassaan luonnonsuojelulain määräykset ja näin ollen asia tullaan ottamaan huomioon tutkimustoiminnassa. Kuten korkein hallinto-oikeuskin Namura Finland Oy:tä koskevassa päätöksessään toteaa:

"... tutkimustöitä suoritettaessa on joka tapauksessa noudatettava kasvilajien rauhoittamista koskevia luonnonsuojelulain säännöksiä."

Sama koskee luonnollisesti luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettuja ja uhanalaisia eläinlajeja koskevia säännöksiä.